

מכתב פגוש לרונן הציוני הדגוי

יעל ✉ (השם המלא ופרטיה של הכותבת שמורים במערכת)

את בעלי הכרתי במהלך השירות לאומי שלי. חברה המליצה וחבר המליץ וכולם המליצו - אז למה לא. ונחמד וחכם, וצנוע, ובן תורה אמיתי, וגם הצליח בצבא ברוך ה'. אז נפגשנו ונפגשנו ושיחקנו בבחור ובחורה ובאוהב ואוהבת והיה כיף ונכון וטוב. ולא נגענו והתרחקנו והאינטימיות הייתה מנויילנת, אטומה וממוסדת, כמו שהרב אומר. יצאנו חודשיים והכל זרם ברוך ה' ולא רבנו. אפילו יצאנו לטיול, ולא האמנתי שיש קרבה יותר מלשבת ליד מעיין ולדבר על פרשת השבוע. הוא רצה לקיים את מצוות "והקמת משפחה המושתתת על ערכי התורה" וכו' וכו'. החלטנו בסוף להתחתן. זה היה דווקא מרגש, הוא כרע ברך והיו פרחים ומחיקה וסופסוף אני אגע בו עוד מעט כמעט. בת עשרים ויומיים, חופה מעלי, לצידו איש אהוב-אוהב, המון חברות אמת צעירות, לחייהן סמוקות, על ראשן כיסוי ראש, כולן שמחות בשמחתי, גאות באהבה שמצאתי ובאיש שגם יביא כסף ואפילו אוהב גפילטע.

הזמן עושה את שלו. חודש שישי להריון, חתונה של עוד חברה. שולחן חברים, ואני עם אישי לצד שולחן, ילד קטן-כבד בתוכי רוצה חופש, רוצה לצאת, להקל עלי, עליו - על הבעל. סביבנו בשולחן שתי חברות ילדות, עם בעלים צעירים, לוחמים בצבא עכשיו, ועוד זוג צעיר, גם הוא מחוגינו. אפאחד מסובבי השולחן לא עבר את גיל 21, אף בעל לא סיים צבא, אפאחת לא ילדה ילד אבל כולן בדרך. ארבע כיפות לבנות גדולות, ארבע מטפחות יפות על הראשים, שש עשרה ציציות, שני יישובים קטנים סמוכים, מכונת כביסה אחת, שש עשרה עיניים מביטות בכלה במבט רושף. לא אוהב, לא מקנא. מתוסכל. אפס אהבה.

פתאום זה נפל עלי. כולן, כולם סביבי ככה. כולנו בודדים, כולנו ילדים שמשחקים בלהיות אמאבא. אני לא מכירה את בעלי. הוא לא יודע מה אני רוצה ואוהבת, חוץ משני סוכר בקפה. הוא לא יודע להתנהג אלי. לא יודע להתעניין, לא יודע לזכור לשמח אותי במחוות קטנות. הוא עושה כל מה שאני מבקשת, כן, אבל לפעמים אני רוצה שיעשה טיפה יותר- ירגש, יפתיע, יסחוף. אני פתאום מתעוררת. אני ילדה. תינוקת. ויש לי חתן בבית וילד בבטן. אני לא מוכנה, זה לא הזמן, במקומות אחרים זה קורה אחר כך, אז למה כאן זה לא? ולמה כולם סביבי ככה? כולם זרים, השולחן הזה מוקף ילדים צמאי מגע נשואים לזרים. כולם ילדים, עוללים. לכולנו שטפו את הראש שככה נכון, אבל ככה לא.

מה שמפתיע הוא שבעלי בחור טוב באמת - נראה שהוא פשוט לא יודע, לא למד מעולם איך להתנהג עם אשה. בכל המסלול, תנועת נוער - ישיבה תיכונית - ישיבת הסדר, אין תחנה שבה הוא פגש בנות מעבר להחלפת מבטים. נדמה לי שבשיעור ה' יש איזו שיחה עם הרב, אבל מה לעשות שבעלי התחתן קודם? והדרכת החתנים שלו ממש לא הגיעה לעומק.

לנו באולפנה היה שיעור באישות ומשפחה. אני לא בטוחה שזה מה שעשה את ההבדל, בסופו של דבר רוב הדיבורים היו מסביב, מעבר לזה שהם היו זרים לנו ולא רלוונטיים לחיי רובנו באותו שלב, אבל זה היה משהו. הרבה יותר מכלום.

איך אפשר לצפות מבחור שמעולם לא ערך שיחה של יותר מדקה עם בחורה ליפול לתוך חיי זוגיות בלי לעבור הכנה מתאימה? איך אפשר לצפות ממנו לבנות לבד גשרים שמעולם לא למדנו לבנות? האם הרבנים לא רואים את המצוקה של האברכים שלהם, ואולי במיוחד של נשותיהם?

תתעוררו לפני שיהיה אחר כך. אל תתחתנו כי כולם כך, אל תסמכו על חודשיים, זה לא מספיק, את עצמכם אפשר להכיר בזמן קצר כל-כך? תנשמו עוד נשימה של שנה-שנתיים לפני. אני יודעת שזה לא מקובל, אבל ההלכה בטח לא רוצה שאהיה כל כך אומללה, ההלכה לא נגדי.

רגע לפני שאני מקבלת את הגט שלי מלובש מדים, אני רוצה להיות פרוז'קטור שמקרין אלטרנטיבה אחרת. אלטרנטיבה שהיא לא חתונה בגרוש בגיל עשרים עם זר, אלטרנטיבה שנותנת לי עכשיו את החיים החדשים שחייתי להם, אמנם גרושה בקרוב, אבל מאושרת.

יעל,

קראתי את מכתבך וכאבתי את כאבך. לא רק המזבח מוריד דמעות כשהוא שומע על סיפור כזה, גם אנחנו. המכתב שלך מצביע על בעיה כואבת, חתונה פזיזה, נישואים ללא אהבת אמת. גירושין כואבים. חיים בלי סיפוק. כאב לי לקרוא שאת חושבת כי דרך ההלכה היא שאשה תחיה בלי סיפוק. משהו לא הכין אתכם נכון לחיי נישואים. ההנחה הזאת היא ההפך הגמור מכל מה שלמדתי בגמרא, בשולחן ערוך, בכל מקום בהלכה. למדתי שאדם חייב לאהוב את אשתו כגופו ולכבד יותר מגופו. שיש חובה לכל חתן לשמח את אשתו אפילו עשרים שנה אחרי החתונה. שיש לו חיוב להבין, להרגיש, לחוש. לחזר אחרי אשתו אפילו בשנה החמישים לנישואין.

את בודאי יודעת כבר מגיל שלוש כי כל התורה מבוססת על אהבה. "ואהבת לרעך כמוך" - זה כל התורה כולה. אם הגדרת את בעלך כבן תורה "אמיתי" הוא בודאי יודע כי ה"רע" הראשון שצריך לאהוב זו האשה. החברה הכי טובה של האדם "וְהָיָא חֲבֵרְתָּךְ וְאִשְׁתְּךָ בְּרִיתְךָ". מי ששוכח את הפרט הזה הוא בן תורה "חיצוני", לא "אמיתי". עץ עם הרבה ענפים ופרחים אבל בלי גזע ושורשים. פלא שהוא קורס כל כך מהר?

...אני חושב שיש במכתב שלך "צעקה" שחייבת להישמע ברבים. הצעקה אינה קשורה לגיל הנישואים. זו מסקנה חיצונית. גם בגיל מבוגר אדם יכול להגיע לחיי נישואין ללא הכנה. הצעקה שלך צריכה להיות כלפי מערכת החינוך. מערכת שצריכה להשקיע בהכנה לחיי נישואין לפחות כמו שהיא משקיעה במתמטיקה. אל תתפסי לגיל הנישואין. כולנו מכירים עשרות זוגות שהתחתנו סביב העשרים והם באמת מצליחים מאוד. לא כל מי שמתחתן בסביבות העשרים הוא "כושל" ולא מי שמתחתן מאוחר יותר הוא "מוצלח". הסטטיסטיקה מלמדת את ההפך. ככל שמתחתנים בגיל יותר מאוחר, הסיכוי לנאמנות ולהצלחה הולך ויורד. זה לא שאין אפשרות לבנות בית טוב בגיל מאוחר. זה לא שאין אפשרות לתקן, זה פשוט הרבה יותר קשה. הסיבות מובנות. כל מה שאדם עשה בחייו - נמצא איתו. לא תמיד רואים את זה מבחוץ אבל זה נמצא. העבר של האדם לא עוזב את האדם גם בחתונה. הזוגות שמתחתנים מאוחר מביאים את כל העבר שלהם לתוך הנישואין. לפעמים הוא לא תורם לזוגיות נקייה וטהורה וד"ל.

הבעיה היא ב"הכנה לחיים" וביישום שלה. אני רואה את זה פעמים רבות. כל זוג שמגיע לנישואין שומע ממני ש"נישואין זו עבודה". בכל כתובה הגבר חותם שהוא "יעבוד ויכבד" - "אפלח ואוקיר ואיזון ואפרנס ואכלכל ואסובר יתיכי" - "אעבוד ואכבד ואזון ואפרנס ואכלכל ואֶשֶׂא אותך". לא "אֶשֶׂא" על כפיים. (גם זה אפשר) אלא אֶשֶׂא ואבין אותך. אֶשֶׂא את כאבך. אֶשֶׂא אותך. ארומם אותך, זה נישואין.

יש כאלה שחושבים בטעות כי אפשר לחיות על חשבון האהבה שהייתה בשעת החתונה זו טעות. האהבה הראשונית היא היסוד לנישואין. צריך להשקיע בחיי נישואין כמו שמשקיעים בעץ טוב שנוטעים באדמה. גם עץ משובח לא יכול להתפתח בלי טיפול קבוע.

המסקנה הציבורית שעולה מהמכתב שלך צריכה להיות מופנית לכל מורה. לכל מנהל בית ספר. לכל מערכת חינוך בין אם היא דתית או חילונית. כל מערכת חייבת להכניס יותר ויותר "הכנה לחיים" ו"הכנה לנישואין". אין דבר יותר טיפשי מללמד בן אדם את ההיסטוריה של צרפת ואנגליה לפני שמלמדים אדם איך לבחור את בן/בת זוגו. המתמטיקה והפיזיקה יכולות לחכות בצד כשמלמדים אדם להתגבר על כעס. כשמלמדים אדם לאהוב. כשמלמדים אדם להרגיש את בן הזוג שלו. כשמלמדים אדם לחיות. צריך ללמד תלמידים איך להתגבר על בעיות. איך לאהוב ואיך לריב. איך יוצאים מהריב מחוזקים ולא שבורים. (אחר כך גם מתמטיקה והסטוריה).

זו לא בעיה רק שלך. מאז שאכלנו מ"עץ הדעת" אנחנו נוטים להרבות "דעת" חיצונית, ולפעמים היא חוסמת אותנו מלהגיע ל"עץ החיים", לחיים האמיתיים. תני לי לומר לך משהו מעודד: "אם אתה מאמין שיכולים לקלקל - תאמין שיכולים לתקן". תאמיני. יכולים. חייבים. זה אפשר. והרבה גם הצליחו. בהצלחה.

